

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold. 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 20. aprila 1887.

Obseg: Kako svinje rabiti za narejanje komposta. — Snaženje sodov. — Sol pa živinska klaja. — Nekoliko o režnji drevja. — Zdravljenje sadnega drevja in bledice. — Vprašanja in odgovori. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Kako svinje rabiti za narejanje komposta.

Z majhnimi stroški moremo s pomočjo svinj napravljati lepéga komposta ali gnoja mešanca. V to svrho se blizu svinjaka v kakej senci s kamenjem naltaka prostor tako, da proti sredini malo visi. Spomladi se listnjak postrga in nastrgano vrže se na omenjeni prostor, če pa onega ni, zadostuje voz stelje. Na to steljo meče se zatem vse, kar je mej letom dobiti, zlasti plevel z vrtov in z njiv, prst, rušina, zemlja iz jarkov itd. Svinje zmeraj po tej mešanici rijejo in vse, kar je užitno, marljivo pobirajo, a ob enem s svojimi odpadki gnojijo stelji. Proti solncu pomaga senca kakega velikega oreha ali pa nalašč narejena streha, dež pa zaliva in spomladi imamo izvrsten kompost za travnike, kateri skoraj ni naredil nobenih stroškov. Gnoj mešanec je tako pomešan in vse stroheno, da posameznih tvarin ni več lahko spoznati. S takim kompostom pognojeni travniki lepo ozelenijo, kažejo gosto deteljo in same žlahtne trave.

Snaženje sodov.

V nekaterih krajih ne snažijo izpraznjenih sodov marveč jih puščajo, da se na zraku posuše. Da to ni prav, zna vsakdo. Kajti sod postane kmalu plesniv. Če pogledaš v sod, zapaziš stene vse bele. Kdor pa v takšen sod vina naliže, ta si je celó skvari. Vino dobi neprijeten okus. — S sodi se torej, saj pri nas, mora ravnati na sledeči način. Brž ko je sod prazen, treba ga hitro izmiti in dobro izplakniti, sicer postane plesniv. Snaženje ni težavno delo, če je vino v njem bilo zdravo. Naliže se v prazni sod studene vode, da se snažno izmije vsak ostanek od drožij. Parkrat se izplakne, da čista voda teče iz soda.

Več dela je, če je vino v sodu bilo skvarjeno, kalno, ali če se je vleklo. To bi sicer ne smelo biti pa se le godi, žali Bog, vse prepogosto. Telaj ni zadosti sod s studeno vodo izplakniti. Kajti plesnivec se je uže v les zaril, od koder ga moramo zopet izriniti in uničiti. To je laže rečeno, kakor storjeno. Plesnivčeve kali se ne dajo precej odpraviti, kedar so se pregloboko v les zarile. Pri velikih kletarstvih imajo parne stroje, s katerimi krop z veliko silo v sod brizgajo, sopar prodira v luknjice lesu in ugonobi plesen. — Drugi ljudje moramo pa drugače ravnati, da isto dosežemo. Vzamemo torej vrelega kropa, in ga vlijemo v sod, ki ga zapilkamo in potem dobro premetavamo, da more krop do vseh sodovih dog. Dobro je krop dvakrat vlti, ker drugikrat več koristi in gotoveje plesen uniči.

Sedaj pa ne smemo soda puščati na miru, praznega, če je tudi trdno zapilkan. Prazni sod moramo z žveplom žgati. Žveplo pokonča plesen, ki se morda še v zraku nahaja. Žveplanje se mora večkrat ponoviti. V kleti zadostuje za štrtinjak vsak mesec po eden rezljaj žvepla. Ko hočemo, pozneje prazni sod rabiti nimamo nič snažiti. Zadostuje, če ga malo s studeno vodo poplaknemo.

Sol pa živinska klaja.

Manje kakor bi potrebno bilo pazijo kmetovalci na to, da mora mej klajo, katero živini svojej polagajo, tudi nekaj soli biti, ako hočemo, da je umno sestavljena in ustreza svojemu namenu. Navadna sol, učeno: chlornatrium imenovana, nahaja se po vsem živalskem truplu ter se brez škode ne sme pogrešati v krmi, ki se polaga. Po leti, kedar zeleno krmo polagamo in živino pasemo, ni treba toliko soliti, kakor druge čase; zelena krma ima potrebno množino soli vselej v sebi, zlasti dokler je še mlada.

